

A homofób nyilatkozatok a foglalkoztatás és a munkavégzés terén hátrányos megkülönböztetésnek minősülnek, ha azokat olyan személy tette, aki meghatározó befolyást gyakorol a munkáltató munkaerő-felvételi politikájára, vagy ilyenek tűnhet

Ilyen esetben a nemzeti jog előírhatja, hogy valamely egyesület kártérítés iránti keresetindítási joggal rendelkezik abban az esetben is, ha egyetlen sértett sem azonosítható

A 2020. április 23-án hozott Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI ítéletben (C-507/18) a Bíróság kimondta, hogy a valamely személy által egy audiovizuális műsorban tett azon nyilatkozatok, amelyek szerint vállalkozásában soha nem alkalmazna bizonyos szexuális irányultsággal rendelkező személyeket, továbbá nem is dolgozna együtt ilyen személyekkel, a 2000/78 irányelv¹ (a továbbiakban: a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelv) hatálya alá, és különösen ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint „munkavállaláshoz[, illetve] a foglalkozáshoz való hozzájutás feltételeinek” fogalmába tartoznak, még akkor is, ha semmilyen felvételi eljárás nem volt folyamatban, illetve nem is terveztek ilyen, feltéve hogy az e nyilatkozatok és a munkavállaláshoz vagy a foglalkozáshoz való hozzájutás e vállalkozásnál jelentkező feltételei közötti kapcsolat nem hipotetikus.

A jelen ügyben egy ügyvéd egy rádióműsor során adott interjúban úgy nyilatkozott, hogy nem kíván homoszexuális személyeket felvenni ügyvédi irodájába, és velük ott együtt dolgozni. Mivel ez az ügyvéd a munkavállalók szexuális irányultságán alapuló hátrányos megkülönböztetést megvalósító magatartást tanúsított, egy, a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális (LMBTI) személyek bíróság előtti jogvédelmét ellátó ügyvédi egyesület kártérítés iránti keresetet indított vele szemben. Miután a keresetnek első fokon helyt adtak és ezt az ítéletet másodfokon megerősítették, az ügyvéd a másodfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Corte suprema di cassazione (semmitőszék, Olaszország) elé. Ez utóbbi ezt követően előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz fordult – többek között – a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelv értelmében vett „a munkavállaláshoz[, illetve] a foglalkozáshoz való hozzájutás feltételei” fogalmának értelmezésével kapcsolatban.

A Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy e fogalom önálló és egységes értelmezést igényel, és nem értelmezhető megszorítóan, az említett fogalmat az Asociația Accept ítéletére² hivatkozva értelmezte.

Így a Bíróság többek között hangsúlyozta, hogy a homofób munkaerő-felvételi politikára utaló nyilatkozatok „a munkavállaláshoz[, illetve] a foglalkozáshoz való hozzájutás feltételei” fogalmába tartoznak, még akkor is, ha azok olyan személytől származnak, aki nem rendelkezik a munkaerő-felvételekre vonatkozó jogképességgel, feltéve, hogy e kijelentések és a munkáltató munkaerő-felvételi politikája között fennálló kapcsolat nem hipotetikus.

Az ilyen kapcsolat fennállását a nemzeti bíróságoknak az említett nyilatkozatokat jellemző körülmények összessége alapján kell értékelniük. E tekintetben többek között a nyilatkozatokat

¹ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL 2000. L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.). Ez az irányelv a hatálya alá tartozó területen konkretizálja az immár az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét.

² A Bíróság 2013. április 25-i Asociația Accept ítélete (C-81/12, 52/13. sz. sajtóközlemény).

tévő személy jogállása releváns, továbbá az, hogy milyen minőségben nyilatkozott, amelyek alapján megállapítható, hogy meghatározó befolyást gyakorol a munkáltató munkaerő-felvételi politikájára, vagy ilyennek tűnhet. A nemzeti bíróságoknak az érintett nyilatkozatok jellegét és tartalmát, valamint a nyilatkozatok megtételének hátterét, különösen pedig azok nyilvános vagy magánjellegét is figyelembe kell venniük.

A Bíróság szerint ezt az értelmezést nem gyengíti az, hogy „a munkavállaláshoz[, illetve] a foglalkozáshoz való hozzájutás feltételei” fogalmának ezen értelmezése a véleménynyilvánítás szabadsága gyakorlásának korlátozásához vezethet. A Bíróság e tekintetben emlékeztetett arra, a véleménynyilvánítás szabadsága nem abszolút jog, és annak gyakorlása korlátozható, feltéve hogy e korlátozásokat törvény írja elő, és azok tiszteletben tartják e jog lényeges tartalmát, valamint az arányosság elvét. Ezen elv magában foglalja annak vizsgálatát, hogy e korlátozások szükségesek-e, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálják-e. A jelen ügyben teljesülnek e feltételek, mivel a korlátozások közvetlenül a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelvből erednek, és kizárólag ezen irányelv céljainak, azaz a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód elvének a biztosítása, valamint a foglalkoztatás és a szociális védelem magas szintjének elérése érdekében alkalmazandók. Ezenkívül a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlásába való beavatkozás nem haladja meg az említett irányelv célkitűzéseinek megvalósításához szükséges mértéket, mivel csak azokat a nyilatkozatokat tiltja, amelyek a foglalkoztatás vagy a munkavégzés területén hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg. Ráadásul a véleménynyilvánítás szabadsága gyakorlásának a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelvből eredő korlátozása szükséges a foglalkoztatáshoz és a munkavégzéshez kapcsolódó jogok biztosításához, amelyekkel azon személyek rendelkeznek, akikre ez az irányelv vonatkozik. Ugyanis maga az említett irányelv által a foglalkoztatás és a munkavégzés terén biztosított védelem lényege válhatna illuzórikussá, ha az ugyanezen irányelv értelmében vett „munkavállaláshoz[, illetve] a foglalkozáshoz való hozzájutás feltételei” fogalmába tartozó nyilatkozatok nem tartoznának ezen irányelv tárgyi hatálya alá azon okból, mert azokat egy audiovizuális szórakoztató műsor keretében tették, vagy mert azok az e nyilatkozatokat tévő személy egyéni véleménye kifejezésének minősülnek.

Végül a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelvvel nem ellentétes az olyan olasz szabályozás, amely automatikusan elismeri az olyan ügyvédi egyesületnek, amelynek alapító okirata szerinti célja meghatározott szexuális irányultsággal rendelkező személyek bíróság előtti védelme, valamint e személycsoport kultúrájának és jogai tiszteletben tartásának előmozdítása, e célnál fogva és esetleges haszonszerzési céljától függetlenül fennálló, az irányelvből eredő kötelezettségek betartására és – adott esetben – kártérítés igénylésére vonatkozó keresetindítási jogát, amennyiben olyan tények következnek be, amelyek az említett személycsoportnak az említett irányelv értelmében vett hátrányos megkülönböztetését valósíthatják meg, és konkrét sértett személy nem azonosítható.

A Bíróság e tekintetben pontosította, hogy noha az irányelv nem követeli meg, hogy az olyan egyesület, mint amilyenről az alapügyben szó van, abban az esetben is rendelkezhessen e minőséggel, ha egyetlen sértett sem azonosítható, előírja, hogy a tagállamok bevezethetnek, illetve fenntarthatnak olyan intézkedéseket, amelyek az ezen irányelvben meghatározotknál kedvezőbbek az egyenlő bánásmód elvének védelmét illetően. Ennélfogva az e mellett döntő tagállamok feladata annak eldöntése, hogy egy egyesület milyen feltételek mellett indíthat bírósági eljárást a hátrányos megkülönböztetés fennállásának megállapítása és annak szankcionálása érdekében. E bíróságok feladata többek között annak meghatározása, hogy az egyesület haszonszerzési vagy nem haszonszerzési célja ebben az értelemben befolyásolja-e a kereshetőségi jogának értékelését, továbbá az ilyen kereset terjedelmének pontosítása, különös tekintettel azokra a szankciókra, amelyeket ez utóbbi eljárás eredményeként kiszabhatnak, miközben az ilyen szankcióknak a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelv 17. cikkének megfelelően hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük, abban az esetben is, ha egyetlen sértett sem azonosítható.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499